

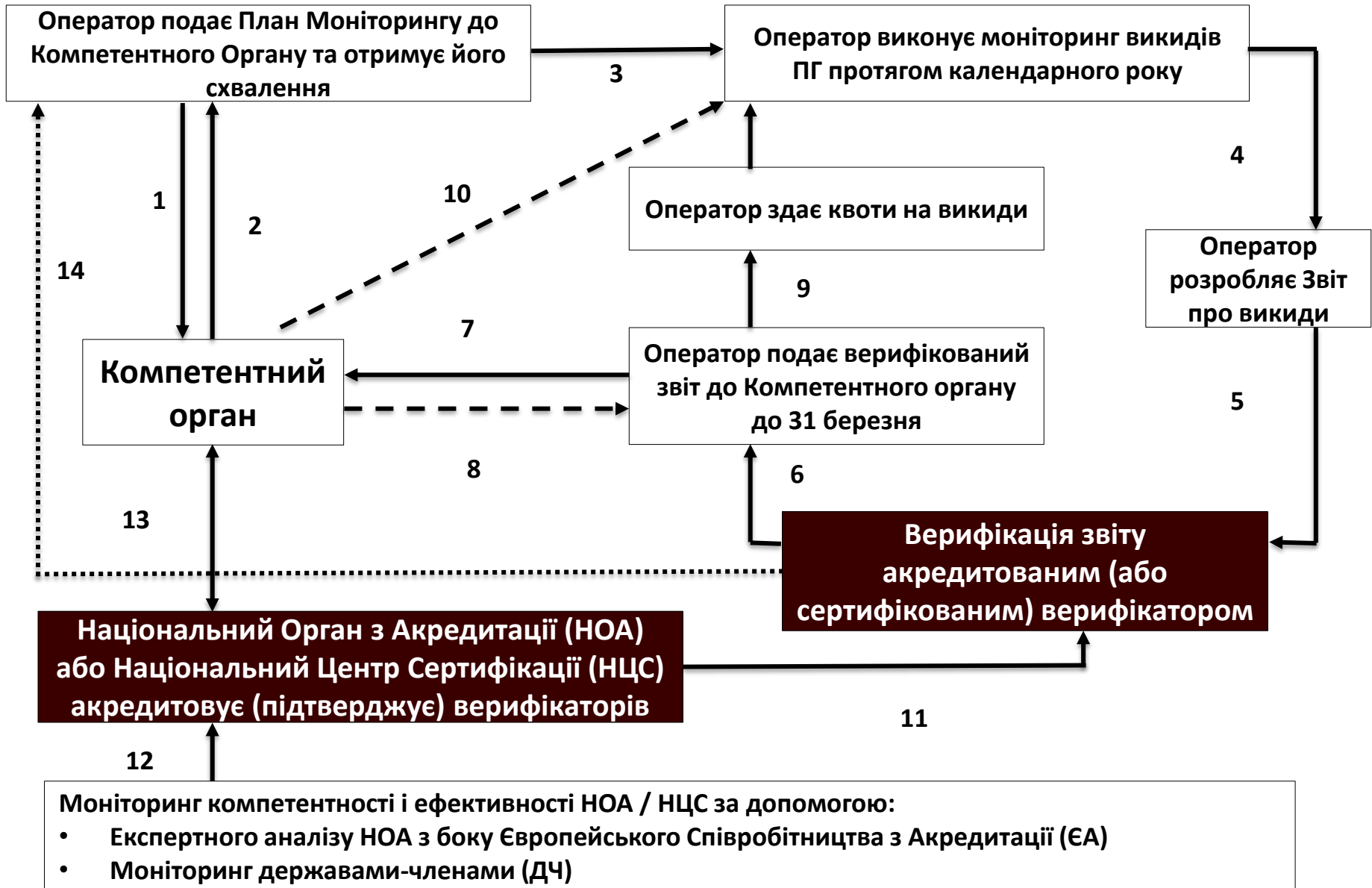
ВЕРИФІКАЦІЯ ЗВІТНОСТІ ОПЕРАТОРА УСТАНОВКИ ТА АКРЕДИТАЦІЯ ВЕРИФІКАТОРІВ

Міжнародний форум для сталого розвитку бізнесу GREEN MIND

Круглий стіл «Моніторинг та звітність, верифікація та акредитація (MRV) в Системі торгівлі дозвільними одиницями на викиди парникових газів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС (СТВ)»

Київ, ТПП України – 28 жовтня 2015 р.

РОЛІ ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН У СТВ ЄС

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВЕРИФІКАЦІЇ ТА АКРЕДИТАЦІЇ

Директива 2003/87/ЄС

Стаття 15
«Верифікація та
акредитація»

Додаток V

Прийняття
детельних
положень щодо
верифікації та
акредитації

**ЗВІТ ОПЕРАТОРА
ПРО ВИКИДИ ПГ
ПІДЛЯГАЄ
ОБОВ'ЯЗКОВІЙ
НЕЗАЛЕЖНІЙ
ВЕРИФІКАЦІЇ**

**КРИТЕРІЇ
ВЕРИФІКАЦІЇ**

**РЕГЛАМЕНТ
Комісії (ЄС)
№ 600/2012***

* Далі по тексту – «AVR» – скорочено з англ. *Accreditation and Verification Regulation*

ЩО ТАКЕ ВЕРИФІКАЦІЯ:

Верифікація включає незалежну оцінку того, як план моніторингу був реалізований і оцінку джерел даних, які були використані для збору та узагальнення даних у звіті операторів.

**Іншими словами, верифікація
– це перевірка:**

**РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ
МОНІТОРИНГУ**

**ДАНИХ У ЗВІТІ
ОПЕРАТОРА**

ХТО МОЖЕ БУТИ ВЕРИФІКАТОРОМ:

Юридична особа, яка здійснює діяльність з верифікації відповідно до AVR та:

Акредитована
НАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНОМ
з АКРЕДИТАЦІЇ (НОА)

Юридична
особа

Сертифікована
НАЦІОНАЛЬНИМ ЦЕНТРОМ
з СЕРТИФІКАЦІЇ (НСЦ)

Лише для
фізичних осіб

**НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ
ВЕРИФІКАТОРА**

АКРЕДИТАЦІЯ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН З АКРЕДИТАЦІЇ

«Акредитація» означає підтвердження **Національним органом з акредитації** (НОА) того, що верифікатор відповідає вимогам AVR та гармонізованих стандартів...

Розділ V AVR містить вимоги до НОА. Ці вимоги тісно пов'язані з вимогами Регламенту 765/2008.

В Україні вимогам Регламенту 765/2008 відповідає **Національне агентство з акредитації України** (НААУ), яке створено при Міністерстві економічного розвитку та торгівлі України, та належить до сфери його управління.

Проте, НААУ не має визнання від Європейської кооперації з акредитації за напрямом акредитації верифікаторів в рамках СТВ відповідно до вимог AVR.

ГАЛУЗЬ АКРЕДИТАЦІЇ

- Верифікатор повинен видавати верифікаційний звіт оператору, що виконує діяльність, яка покривається **галуззю акредитації** верифікатора.
- Галузь акредитації має бути зазначена **в акредитаційному сертифікаті** та відповідати групам діяльності, відображеним в **Додатку 1 AVR**.
- Термін дії акредитаційного сертифікату – не більше 5-ти років.

- **Акредитаційний сертифікат із зазначеною галуззю акредитації має бути наявності у верифікатора на час видачі верифікаційного звіту.**
- **Відсутня вимога про необхідність наявності сертифікату на час заключення Договору на верифікацію.**

ПРОЦЕС ВЕРИФІКАЦІЇ

ПОПЕРЕДНІЙ ЕТАП ВЕРИФІКАЦІЇ

ПЕРЕДКОНТРАКТНИЙ ЕТАП

- **ЧИ ЗМОЖЕ ВЕРИФІКАТОР ПРОВЕСТИ ВЕРИФІКАЦІЮ ДЛЯ КОНКРЕТНОГО ОПЕРАТОРА?**
- **Передконтрактні зобов'язання - [Стаття 8 AVR](#)**
- **Розподіл часу - [Стаття 9 AVR](#)**

Розподілений час не є фіксованою величиною. Якщо під час детальної верифікації верифікатор знаходить необхідним виділення додаткового часу для належного виконання верифікаційних заходів, розподіл часу у договорі повинен бути скорегований відповідно.

ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ВІД ОПЕРАТОРА

ЯКУ ІНФОРМАЦІЮ НЕОБХІДНО ОТРИМАТИ ВІД ОПЕРАТОРА, ЩОБ ВЕРИФІКАТОР БУВ У ЗМОЗІ СПЛАНУВАТИ ТА ПРОВЕСТИ ВЕРИФІКАЦІЮ?

Перелік інформації, яку необхідно подати

• **Стаття 10 AVR**

Перед тим, як буде випущено верифікаційний звіт, Оператор повинен подати верифікатору остаточний затверджений та внутрішньо валідований звіт про викиди ПГ.

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Стратегічний аналіз – це оцінка можливості виконання верифікації командою верифікації

- **Дозволяє верифікатору зрозуміти діяльності оператора та оцінити можливі властивості, масштаб і складність діяльності з верифікації, що має бути виконана.**
- **стаття 11 AVR**

АНАЛІЗ РИЗИКУ

- Верифікатор повинен оцінити ризики помилкових тверджень та невідповідностей та їх істотний вплив на представлені дані
- **Стаття 12 AVR**

Загальний ризик верифікації – ризик того, що верифікатор видасть невідповідний верифікаційний висновок.

ПЛАН ВЕРИФІКАЦІЇ

- **Стаття 13 AVR**
- Верифікатор повинен встановити та виконати план верифікації таким чином, щоб ризики верифікації знизилися до прийняттого рівня для отримання розумної ступені запевнення в тому, що звіт оператора не містить суттєвих помилкових тверджень.

План верифікації

ПРОГРАМА
ВЕРИФІКАЦІЇ

ПЛАН
ПЕРЕВІРКИ
(ТЕСТУВАННЯ)

ПЛАН
ВІДБОРУ
ДАНИХ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО ЕТАПУ ВЕРИФІКАЦІЇ:

- ✓ Укладено контракт на виконання верифікації
- ✓ Отримано первинну інформацію від Оператора
- ✓ Проведено стратегічний аналіз
- ✓ Здійснено аналіз ризиків
- ✓ За результатами стратегічного аналізу та аналізу ризиків складено ПЛАН ВЕРИФІКАЦІЇ

ФАКТИЧНА ВЕРИФІКАЦІЯ

Процесний аналіз
(детальна
верифікація)

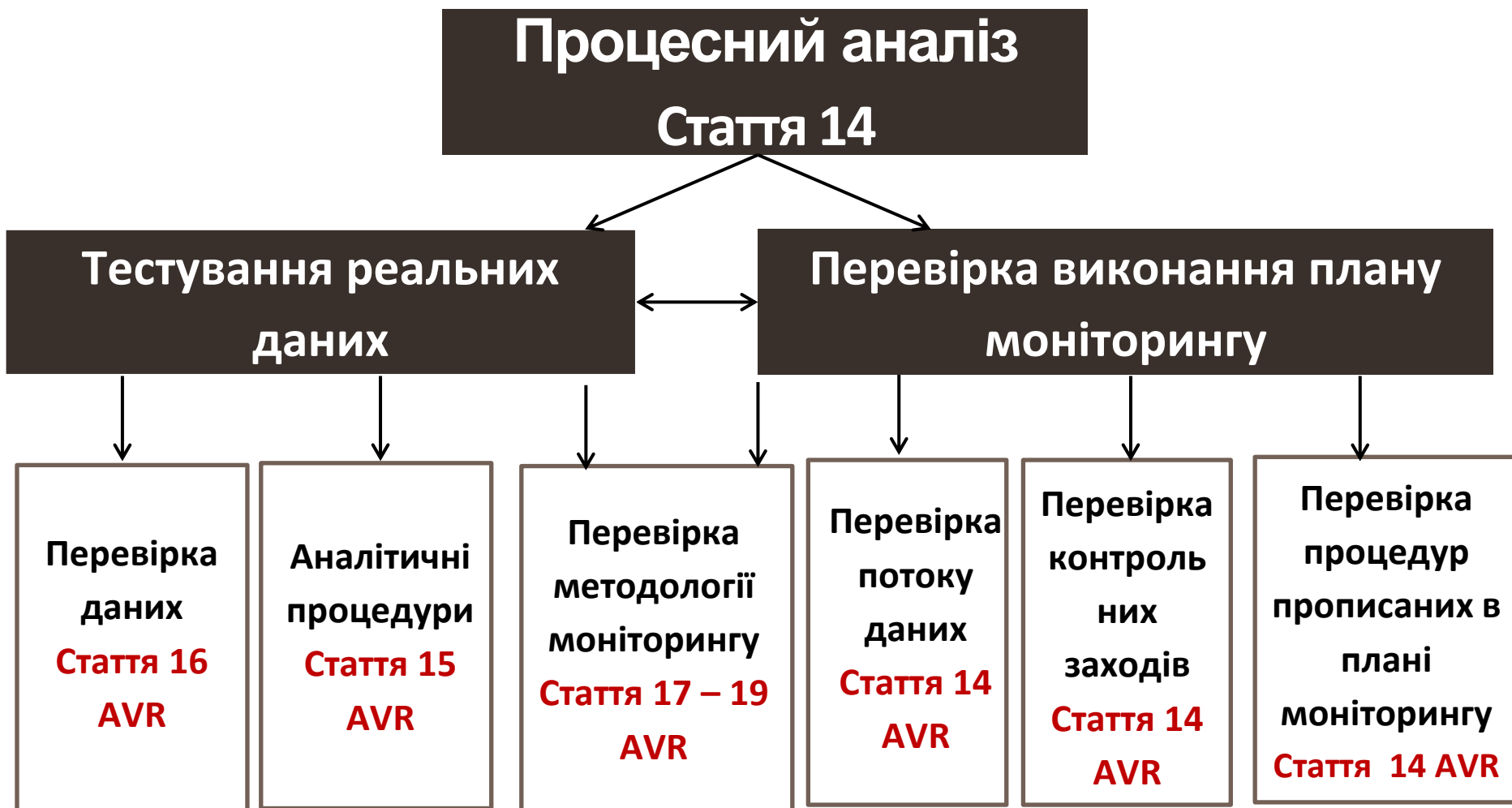

Сайт-візит

Розгляд
помилкових
тверджень та
невідповідностей

ПРОЦЕСНИЙ АНАЛІЗ (ДЕТАЛЬНА ВЕРИФІКАЦІЯ)

ВИБІРКА

стаття 20 AVR

Якщо задіяна велика кількість даних або контрольних заходів, верифікатор може, **на основі аналізу ризиків**, вирішити використати вибірку даних.

Чим більший ризик суттєвих помилкових тверджень в результаті високих невід'ємних і контрольних ризиків, тим більш широким повинен бути ряд верифікаційних заходів (тестування, відбір проб).

При проведенні верифікації верифікатор може використовувати метод вибірки даних, **специфічний для даної установки і обґрунтований на основі аналізу ризиків** для такої вибірки.

САЙТ-ВІЗИТ

- Метою сайт-візиту є збір доказів достатніх щоб зробити висновок з достатньою впевненістю, що у звіті викидів оператора немає суттєвих помилкових тверджень.
- **стаття 21 AVR**

Верифікатор може провести **один або більше сайт-візитів** в процесі верифікації.

САЙТ-ВІЗИТ

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ

АЛЕ

можуть бути **ВИКЛЮЧЕННЯ** у випадках,
передбачених **статтею 31 AVR**

Оператор повинен подати заяву до Компетентного органу з проханням затвердити рішення верифікатора **не здійснювати сайт-візит.**

САЙТ-ВІЗИТ

Верифікатор повинен провести сайт-візит **в будь-якому випадку** за наступних ситуацій:

- коли звіт про викиди оператора перевіряється **вперше** верифікатором;
- в тих випадках, коли верифікатор **не проводив сайт-візити в двох звітних періодах**, які безпосередньо передують поточному звітному періоду
- в тих випадках, коли протягом звітного періоду, було **досягнуто значних змін (модифікацій) плану моніторингу**, включаючи ті, котрі зазначені в статті 15(3) чи (4) Регламенту Комісії (ЄС) № 601/2012.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС САЙТ-ВІЗИТУ ВКЛЮЧАЄ:

-
- інтерв'ю співробітників, аналіз документів і оцінка процедур оператора на практиці;**
-
- перевірка меж установки, потоку даних і оцінки повноти джерел потоків і джерел викидів;**
-
- фактична перевірка контрольних заходів та оцінка застосування процедур, зазначених у затвердженому плані моніторингу;**
-
- отримання речових доказів шляхом оцінки вимірювального обладнання, систем моніторингу та процесів**

РОЗГЛЯД ПОМИЛКОВИХ ТВЕРДЖЕНЬ ТА НЕВІДПОВІДНОСТЕЙ

Якщо визначені помилкові твердження
чи невідповідності

ЗАПИТ на відповідні правки

ВИПРАВЛЕНО 😊

Документується і
позначається як
ВИРІШЕНИЙ у внутрішній
документації з верифікації

Видача Верифікаційного звіту

НЕ ВИПРАВЛЕНО ☹️

Запит для пояснення
основних причин

Оцінка РІВНЯ СУТТЄВОСТІ
Стаття 23 AVR

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФАКТИЧНОЇ ВЕРИФІКАЦІЇ:

- ✓ **Проведено сайт-візит(и)**
- ✓ **Виконано тестування (перевірку) реальних даних**
- ✓ **Перевірено виконання плану моніторингу**
- ✓ **Розглянуто усі виявлені помилкові твердження або невідповідності**
- ✓ **ВЕРИФІКАТОРОМ ЗІБРАНО ДОСТАТНЬО ДОКАЗІВ ДЛЯ ОБГРУНТУВАННЯ ВЕРИФІКАЦІЙНОГО ВИСНОВКУ**

ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП ВЕРИФІКАЦІЇ

ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП ВЕРИФІКАЦІЇ

Висновки за результатами верифікації

- **Стаття 24 AVR**
- КЛЮЧОВИМ АСПЕКТОМ ЦІЄЇ СТАДІЇ Є ТЕ, ЩО ВЕРИФІКАТОР МАЄ ГАРАНТУВАТИ, ЩО ЗІБРАНО ДОСТАТНЬО ДОКАЗІВ, НА ПІДТРИМКУ ТВЕРДЖЕННЯ ВЕРИФІКАЦІЙНОГО ВИСНОВКУ

Незалежна рецензія (ITR)

- **Стаття 25 AVR**
- щоб переконатися, що процес верифікації проводиться відповідно до Регламенту №600/2012, процедури верифікації були виконані правильно, та була застосована професійна оцінка.

Внутрішня документація з верифікації

- **Стаття 26 AVR**
- Верифікатор повинен скласти внутрішню документацію з верифікації з метою забезпечення повного простежування оцінок і рішень, що дозволили верифікатору зробити верифікаційний висновок з обґрунтованим рівнем задоволення

ВЕРИФІКАЦІЙНИЙ ЗВІТ

- Верифікатор повинен видати оператору для подальшої звітності перед Компетентним органом **ВЕРИФІКАЦІЙНИЙ ЗВІТ** по кожному звіту оператора, що підлягав перевірці (**Стаття 27 AVR**)

Верифікаційний висновок

ЗАДОВІЛЬНИЙ

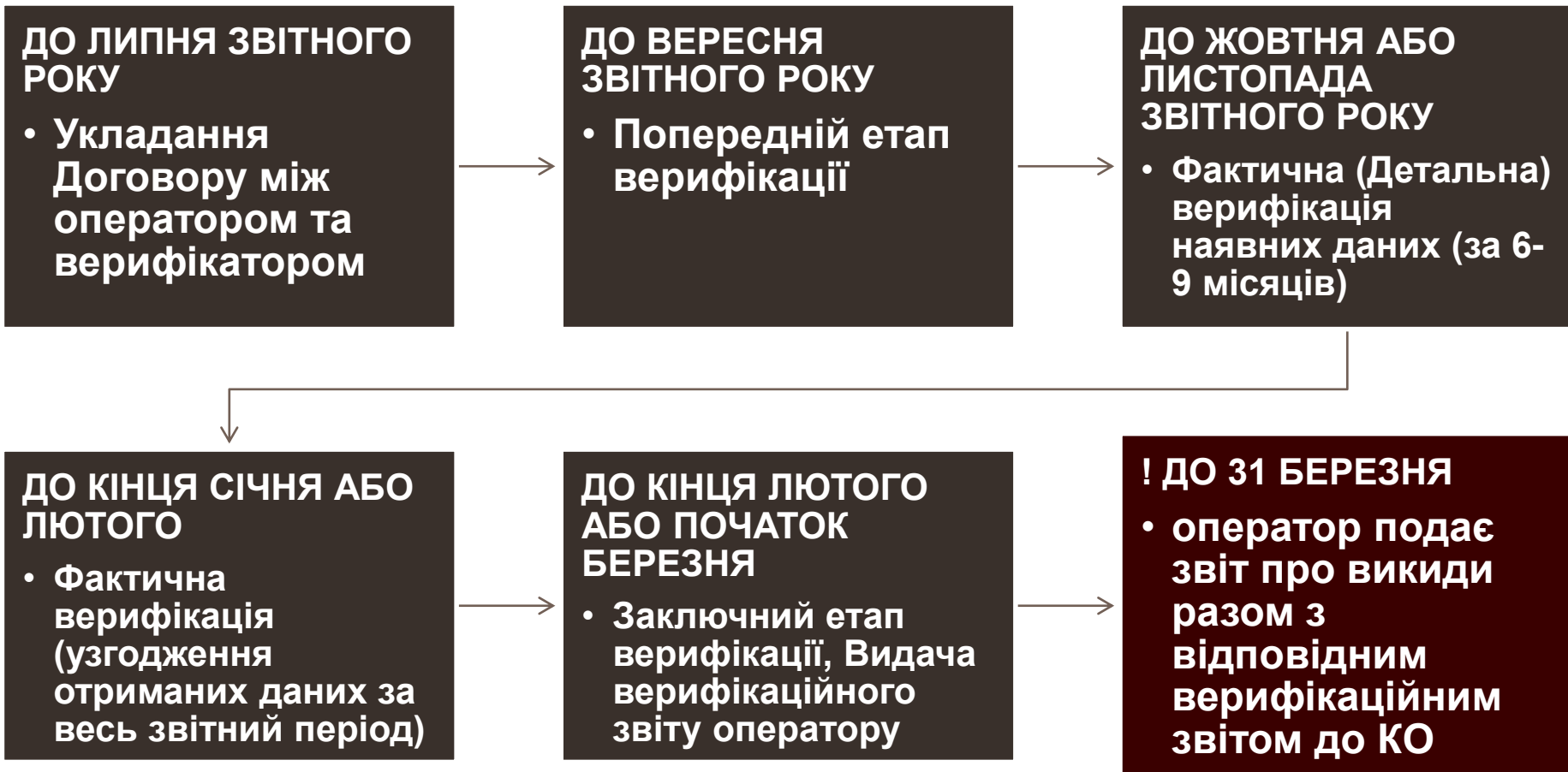
НЕЗАДОВІЛЬНИЙ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗАКЛЮЧНОГО ЕТАПУ ВЕРИФІКАЦІЇ :

- ✓ **На підставі зібраних доказів сформовано верифікаційний висновок**
- ✓ **Оформлено Верифікаційний звіт**
- ✓ **Верифікаційний звіт успішно пройшов незалежну рецензію**
- ✓ **Складена вся внутрішня документація**
- ✓ **ВЕРИФІКАТОРОМ ВИДАНО ОПЕРАТОРУ
ВЕРИФІКАЦІЙНИЙ ЗВІТ ДЛЯ ПОДАЛЬШОЇ
ЗВІТНОСТІ ПЕРЕД КОМПЕТЕНТНИМ
ОРГАНОМ**

ЧАСОВІ РАМКИ ПРОВЕДЕННЯ ВЕРИФІКАЦІЇ

З точки зору проведення верифікації належним чином та вчасно: рекомендований час для початку верифікації – **ДО ЛИПНЯ ЗВІТНОГО РОКУ**

ВЕРИФІКАЦІЯ: ОСНОВНІ МОМЕНТИ

- Звіт оператора про викиди ПГ підлягає **обов'язковій незалежній верифікації**, яка полягає у **перевірці реалізації плану моніторингу та даних у звіті оператора.**
- Верифікаційний висновок ґрунтується на **детальних доказах**, зібраних та задокументованих під час верифікації.
- З точки зору проведення верифікації належним чином та вчасно: рекомендований час для початку верифікації – **до липня звітного року.**
- Верифікатор повинен бути **незалежним** від оператора і **неупередженим** у здійсненні своєї діяльності з верифікації.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

**ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
«ЕКОСИСТЕМА»**

ДАНИЛКІНА ІРИНА

irina.danilkina@ic-ecosystem.com

irina.danilkina@ukr.net

ЗАДНІПРЯНА ГАННА

anna.zadnipriana@ic-ecosystem.com

anna.zadnipriana@gmail.com